

הלכות אפורי ביאה פרק ג

א. הבא על אשת קטן, אפלו היתה יבמה שבא עליה בן תשע שנים ויום אחד הרי זה פטור; וכן הבא על אשת חרש ושוטה, ואשת טמטום ואנדרגיגוס, והחרשת והשוטה אשת הפקח, ועל אשה שהיא מקדשת בספק או מגרשת בספק כלן פטורין. ואם היו מזדיין, מפין אותן מפת מרדות.

ב. הבא על הקטנה אשת הגדול אם קדשה אביה, הרי זה בחנק; והיא פטורה מכלום, ונאסרה על בעלה כמו שבארנו בהלכות סוטה. ואם היא בת מאון, מפין אותו מפת מרדות; והיא מתרת לבעלה, ואפלו היה כוהן.

ג. בת כוהן שזנתה כשהיא אשת איש בין שהיה בעלה כוהן בין שהיה ישראל, ואפלו היה בעלה ממזר או נתין או שאר מחיבי לאוין הרי זו בשרפה, שנאמר "ובת איש כהן, כי תחל לזנות . . . באש תשרף" (ויקרא כא, ט); ובעלה, בחנק. וכן בת ישראל אשת כוהן, בחנק כדין כל אשת איש.

ד. הבא על נערה מארסה, שניהן בסקלה. ואינן חיבין סקלה עד שתהיה נערה בתולה מארסה, והיא בבית אביה; היתה בוגרת, או שנכנסה לחפה אף על פי שלא נבעלה, אפלו מסרה האב לשלוחי הבעל וזנת בדרך הרי זו בחנק. והבא על קטנה מארסה בבית אביה הוא בסקלה, והיא פטורה. ונערה מארסה בת כוהן שזנת, בסקלה.

ה. באו עליה עשרה, והיא בתולה ברשות אביה, זה אחר זה הראשון בסקלה, וכלן בחנק. במה דברים אמורים, שבאו עליה כדרפה; אבל אם באו עליה שלא כדרפה עדין היא בתולה, וכלן בסקלה.

ו. נערה מארסה שהיתה משחררת או גיורת אף על פי שנשתחררה או נתגירה, והיא פחותה מבת שלוש שנים הרי זו בחנק ככל אשת איש.

ז. דין חדש יש במוציא שם רע, ומה הוא החדוש: שאם נמצא הדבר אמת, ובאו עדים שזנתה כשהיתה נערה מארסה, ואף על פי שזנתה אחר שיצאה מבית אביה, ואפלו זנתה אחר שנכנסה לחפה קדם בעילת הבעל סוקלין אותה על פתח בית אביה; אבל שאר נערות מארסות שלא היה להן דין הוצאת שם רע, שזנו מאחר שיצאו מבית האב הרי הן בחנק כמו שבארנו.

ח. הא למדת, שבאשת איש שלוש מיתות יש אשת איש שהיא בחנק, ויש אשת איש שהיא בשרפה, ויש אשת איש שהיא בסקלה.

ט. והיכן סוקלין את נערה מארסה שזנתה: אם זנתה בבית אביה אף על פי שלא העידו עליה העדים אלא אחר שבאה לבית חמיה, הרי זו נסקלת על פתח בית אביה; זנת בבית חמיה קדם שימסר אותה האב אף על פי שהעידו עליה אחר שחזרה לבית אביה, הרי זו נסקלת על פתח שער העיר ההיא. באו העדים אחר שבגרה, או אחר שבעלה בעלה אף על פי שהעידו שזנתה בבית אביה כשהיתה נערה, הרי זו נסקלת בבית הסקלה. היתה הורתה שלא בקדשה, ולידתה בקדשה נסקלת על פתח שער העיר.

י. כל מי שמצוֹתָה לִסְקֹל אוֹתָה עַל פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר אִם הִיְתָה עִיר שְׂרָבָה גּוֹיִים, סוֹקְלִין אוֹתָה עַל פֶּתַח בֵּית דִּין. וְכָל מִי שֶׁמִּצְוֹתָה לִסְקֹל אוֹתָה עַל פֶּתַח בֵּית אָבִיָּה אִם לֹא הָיָה לָהּ אָב, אוֹ שֶׁהָיָה לָהּ אָב וְלֹא הָיָה לוֹ בֵּית הָרִי זֶה נִסְקָלַת בְּבֵית הַסֵּקֶלָה, וְלֹא נֶאֱמַר "פֶּתַח בֵּית-אָב" (ראה דברים כב, כא) אֲלֵא לְמִצְוָה.

יא. הֵבֵא עַל עֲרוּה מִן הָעֲרִיּוֹת בִּיאוֹת הָרֵבָה חֵיב כָּרַת אוֹ מִיתַת בֵּית דִּין, עַל כָּל בִּיאַה וּבִיאַה: אֵף עַל פִּי שְׁאִין בֵּית דִּין יְכוּלִין לְהַמִּית אֲלֵא מִיתָה אַחַת, הָרִי הַבִּיאוֹת נִחְשָׁבוֹת לוֹ בַּעֲבֻרוֹת הָרֵבָה. וְכֵן אִם בָּא בִיאַה אַחַת שֶׁחֵיבִין עָלֶיהָ מִשְׁמוֹת הָרֵבָה אִם הָיָה שׁוֹגֵג, מִבִּיא קֶרֶבֶן עַל כָּל שֵׁם וְשֵׁם, אֵף עַל פִּי שֶׁהִיא בִיאַה אַחַת, כִּמוֹ שִׁיתְבָּאָר בְּהַלְכוֹת שְׁגָגוֹת; וְאִם הָיָה מְזִיד, הָרִי זֶה נִחְשָׁבֶת לוֹ בַּעֲבֻרוֹת הָרֵבָה. וְכֵן יֵשׁ בָּא בִיאַה אַחַת, וְלוֹקָה עָלֶיהָ מַלְקִיּוֹת הָרֵבָה כִּמוֹ שִׁיתְבָּאָר.

יב. שִׁפְחָה חֲרוּפָה הָאֻמּוּרָה בַּתּוֹרָה הִיא שִׁחְצִיָּה שִׁפְחָה וְחִצִּיָּה בַּת חוּרִין, וּמִקְדָּשֶׁת לְעֶבֶד עֲבָרִי: שֶׁנֶּאֱמַר "לֹא יוֹמְתוּ, כִּי-לֹא חִפְּשָׁה" (ויקרא יט, כ) הִיא אִם נִשְׁתַּחֲרָרָה כָּלָה, חֵיבִין עָלֶיהָ מִיתַת בֵּית דִּין, שֶׁהָרִי תַעֲשֶׂה אֶשֶׁת אִישׁ גִּמּוּרָה, כִּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ בְּהַלְכוֹת אִישׁוֹת.

יג. בִּיאַת שִׁפְחָה זֶה, מִשְׁנָה מִכָּל בִּיאוֹת אֲסוּרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁהָרִי הִיא לוֹקָה, שֶׁנֶּאֱמַר "בִּקְרַת תִּהְיֶה" (ויקרא יט, כ); וְהוּא חֵיב קֶרֶבֶן אֲשֶׁם, שֶׁנֶּאֱמַר "וְהִבִּיא אֶת-אֲשָׁמוֹ" (ויקרא יט, כא). וְאַחַד שׁוֹגֵג וְאַחַד מְזִיד בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה, מִבִּיא אֲשֶׁם; וְהֵבֵא עָלֶיהָ בִּיאוֹת הָרֵבָה, בֵּין בְּזִדּוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה מִבִּיא אֲשֶׁם אַחַד. אֲבָל הִיא חֵיבֶת מַלְקוֹת עַל כָּל בִּיאַה וּבִיאַה, אִם הִיְתָה מְזִידָה, כִּשְׂאָר חֵיבֵי לְאוּיִן.

יד. הַמַּעֲרָה בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה, וְלֹא גָמַר בִּיאַתוֹ פָּטוּר: עַד שֶׁיִּגְמַר בִּיאַתוֹ. וְאִינוּ חֵיב אֲלֵא עַל הַגְדוּלָה, הַבְּעוּלָה, הַמְזִידָה, וּבִרְצוּנָה; אֲבָל אִם הִיְתָה קִטְנָה, אוֹ שֶׁלֹּא הִיְתָה בְּעוּלָה, אוֹ שֶׁהִיְתָה שׁוֹגֵגָת, אוֹ אֲנוּסָה, אוֹ יִשְׁנָה פָּטוּר. וְכֵן אִם בָּא עָלֶיהָ שֶׁלֹּא כְּדֶרֶכָה, פָּטוּר שֶׁבְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה, לֹא הִשּׁוּהָ בִיאַה כְּדֶרֶכָה לְבִיאַה שֶׁלֹּא כְּדֶרֶכָה: שֶׁנֶּאֱמַר "שֹׁכֶבֶת-זָרַע" (ויקרא יט, כ). אֲבָל בְּשִׂאָר בִּיאוֹת, לֹא חֵלֵק בֵּין בִּיאַה לְבִיאַה: שֶׁנֶּאֱמַר "מִשְׁכָּבִי אִשָּׁה" (ויקרא יח, כב; ויקרא כ, יג), מִגִּיד הַכְּתוּב שֶׁשְׁנֵי מִשְׁכָּבוֹת לְאִשָּׁה.

טו. כָּל מְקוֹם שֶׁאֲמָרְנוּ בְּשִׁפְחָה חֲרוּפָה שֶׁהוּא פָּטוּר הוּא פָּטוּר מִן הַקֶּרֶבֶן, וְהִיא פָּטוּרָה מִן הַמַּלְקוֹת; אֲבָל מִכֵּין אוֹתָן מִכַּת מַרְדּוֹת מִדְּבָרֵיהֶם, אִם הָיוּ שְׁנִיָּהֶן מְזִידִין וְגְדוּלִים.

טז. בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וָיוֹם אַחַד שֶׁבָּא עַל שִׁפְחָה חֲרוּפָה הִיא לוֹקָה, וְהוּא מִבִּיא קֶרֶבֶן: וְהוּא שֶׁתִּהְיֶה גְדוּלָה וּבְעוּלָה וּבִרְצוּנָה, כִּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ שְׁאִין הָאִישׁ חֵיב קֶרֶבֶן עַד שֶׁתִּתְחַיֵּב הִיא מַלְקוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר "בִּקְרַת תִּהְיֶה . . . וְהִבִּיא אֶת-אֲשָׁמוֹ" (ויקרא יט, כ-כא).

הַלְכוֹת אֲסוּרֵי בִיאַה פֶּרֶק ד

א. הַנִּדָּה, הָרִי הִיא כִּשְׂאָר כָּל הָעֲרִיּוֹת. הַמַּעֲרָה בָּהּ, בֵּין כְּדֶרֶכָה בֵּין שֶׁלֹּא כְּדֶרֶכָה חֵיב כָּרַת: וְאִפְלוּ הִיְתָה קִטְנָה בַּת שְׁלוֹשׁ

שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד, כְּשֶׁאֵר עָרִיזוֹת שֶׁהִבַּת מִטְמָאָה בְּנֶדֶה, וְאֶפְלוּ בְּיוֹם לִידָתָהּ, וְבַת עֲשָׂרָה יָמִים, מִטְמָאָה בְּזִיבָה. וְדָבָר זֶה מִפִּי הַשְּׁמוּעָה, שֶׁאֵין הַפֶּרֶשׁ בֵּין גְּדוּלָּה לְקִטְנָה, לְטַמְּאֵת נְדוּת וְזִיבוֹת.

ב. וְאֶחָד הֵבֵא עַל הַנֶּדֶה כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים, וְאֶפְלוּ לֹא רֵאֲתָה אֶלָּא יוֹם רִאשׁוֹן, וְאֶחָד הֵבֵא עַל יוֹלָדֶת זָכָר כָּל שִׁבְעָה, אוֹ עַל יוֹלָדֶת נִקְבָּה כָּל אַרְבָּעָה עָשָׂר, אוֹ עַל הַזֵּבָה כָּל יָמֵי זוֹבָה וְסִפִּירָתָהּ, בֵּין שִׁפְחָה בֵּין מְשֻׁחָרֶרֶת הַכֹּל בְּכֹרֶת: שֶׁנֶּאֱמָר בְּנֶדֶה "שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנֶדֶתָהּ" (ויקרא טו, יט), וּבְזִבָּה נֶאֱמָר "כָּל יָמֵי זוֹב טַמְּאֶתָהּ, כִּימֵי נֶדֶתָהּ תִּהְיֶה" (ויקרא טו, כה), וּבִיּוֹלָדֶת הוּא אוֹמֵר "כִּימֵי נֶדֶת דּוֹתָהּ תִּטְמָא" (ויקרא יב, ב), "וְטַמְּאָה שִׁבְעִים כְּנֶדֶתָהּ" (ויקרא יב, ה).

ג. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁהִטְמָאָה תְּלוּיָהּ בְּיָמִים, בְּשִׁטְכָּלָהּ בְּמִי מְקוֹה אַחֵר הַיָּמִים הַסְּפוּרִים. אֲבָל נֶדֶה וְזִבָּה וְיוֹלָדֶת שֶׁלֹּא טָבְלוּ בְּמִי מְקוֹה הֵבֵא עַל אַחַת מֵהֶן, אֶפְלוּ אַחֵר כְּמָה שָׁנִים חַיֵּב כֹּרֶת, שִׁבְיָמִים וְטָבִילָה תִּלָּה הַכְּתוּב: שֶׁנֶּאֱמָר "וְרָחֲצוּ בַּמַּיִם" (ויקרא טו, יח) בְּנִין אֵב לְכָל טָמֵא, שֶׁהוּא בְּטַמְּאָתוֹ עַד שִׁיטְבַּל.

ד. הַגּוֹיִים אֵין חַיֵּבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם נֶדֶה, וְלֹא מִשּׁוּם זָבָה, וְלֹא מִשּׁוּם יוֹלָדֶת. וְחֻכְמִים גָּזְרוּ עַל כָּל הַגּוֹיִים, זְכָרִים וְנִקְבוֹת, שֶׁיְּהִיוּ כְּזָבִים תָּמִיד, בֵּין רָאוּ בֵּין לֹא רָאוּ לְעִנְיַן טַמְּאָה וְטַהֲרָה.

ה. כָּל דָּם שֶׁתִּרְאָה הַיּוֹלָדֶת בְּתוֹךְ שְׁלוֹשָׁה וּשְׁלוּשִׁים שְׁלֹשָׁכָר, וְשִׁשָּׁה וְשִׁשִּׁים שְׁלֹשָׁכָה הוּא הַנִּקְרָא דָּם טָהוֹר; וְאִינוּ מוֹנֵעַ אֶת הָאִשָּׁה מִבְּעֻלָּהּ, אֶלָּא טוֹבֵלֶת אַחֵר שִׁבְעָה שְׁלֹשָׁכָר וְאַחֵר אַרְבָּעָה עָשָׂר שְׁלֹשָׁכָה, וּמִשְׁמַשֵּׁת מִטָּתָהּ, אֶף עַל פִּי שֶׁהָדָם שׁוֹתֵת.

ו. כָּל חַיֵּבֵי טָבִילוֹת, טָבִילֶתָן בְּיוֹם: חוּץ מִנֶּדֶה וְיוֹלָדֶת שֶׁהָרִי הוּא אוֹמֵר בְּנֶדֶה "שִׁבְעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנֶדֶתָהּ" (ויקרא טו, יט), הַשִּׁבְעָה כָּלֵן בְּנֶדֶה וְטוֹבֵלֶת בְּלִיל שְׁמִינִי; וְכֵן יוֹלָדֶת זָכָר בְּלִיל שְׁמִינִי, וְיוֹלָדֶת נִקְבָּה בְּלִיל חֲמִשָּׁה עָשָׂר, שֶׁהַיּוֹלָדֶת בְּנֶדֶה, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

ז. נִתְאַחֲרָה יָמִים רַבִּים וְלֹא טָבְלָה כְּשִׁטְבַּל, לֹא תִטְבַּל אֶלָּא בְּלִילָה: שֶׁאִם תִּטְבַּל בְּיוֹם, יִטְעוּ וְתִבּוֹא נֶדֶה אַחֲרֵת לְטָבֵל בְּשִׁבְעֵי. הִיתָה חוּלָה, אוֹ שֶׁהָיָה מְקוֹם הַטָּבִילָה רְחוּק וְאֵין הַנָּשִׁים יְכוּלוֹת לְהִגִּיעַ לוֹ וּלְחַזֵּר בְּלִילָה מִפְּנֵי הַלִּסְטִים, אוֹ מִפְּנֵי הַצָּנָה, אוֹ מִפְּנֵי שְׁנוּעֵלִין שְׁעָרֵי הַמְּדִינָה בְּלִילָה הָרִי זֶה טוֹבֵלֶת בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי, אוֹ בְּיָמִים שֶׁלֹּא חָרְיוּ בְּיוֹם.

ח. כָּל הַנָּשִׁים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן וָסֵת, בְּחֻזְקַת טַהֲרָה לְבַעֲלֵיהֶן עַד שֶׁתֵּאֱמָר לוֹ טַמְּאָה אֲנִי, אוֹ עַד שֶׁתִּחַזַּק נֶדֶה בְּשִׁכּוּנוֹתֶיהָ. הַלֵּךְ בְּעֻלָּה לְמְדִינָה אַחֲרֵת, וְהִנִּיחָה טַהוֹרָה כְּשִׁיבּוֹא אֵינוּ צָרִיךְ לְשָׂאֵל לָהּ, וְאֶפְלוּ מִצָּאָה יִשְׁנָה הָרִי זֶה מִתָּר לְבּוֹא עָלֶיהָ שֶׁלֹּא בְּעוֹנָת וָסֵתָהּ, וְאֵינוּ חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא נֶדֶה הִיא; וְאִם הִנִּיחָה נֶדֶה אֲסוּרָה לוֹ, עַד שֶׁתֵּאֱמָר טַהוֹרָה אֲנִי.

ט. הָאִשָּׁה שֶׁאֲמָרָה לְבַעֲלָהּ טַמְּאָה אֲנִי, וְחִזְרָה וְאֲמָרָה טַהוֹרָה אֲנִי, וְדָרָךְ שְׁחוּק אֲמָרְתִּי לָךְ תִּחַלָּה אֵינָה נֶאֱמָנָת; וְאִם נִתְּנָה אֲמָתָלָה לְדַבָּרֶיהָ, נֶאֱמָנָת. כִּי־צַד: תִּבְעָה בְּעֻלָּה, וְאַחֲתוֹ אוֹ אִמּוֹ עֲמָה בְּחֻצָּר, וְאֲמָרָה לוֹ טַמְּאָה אֲנִי, וְאַחֵר כֵּךְ חִזְרָה וְאֲמָרָה טַהוֹרָה אֲנִי, וְלֹא אֲמָרְתִּי לָךְ טַמְּאָה אֲנִי אֶלָּא מִפְּנֵי אַחֲוֹתָךְ אוֹ אִמְךָ, שֶׁמָּא יֵרָאוּ אוֹתָנוּ הָרִי זֶה נֶאֱמָנָת. וְכֵן כָּל פְּיוּצָא בְּזֶה.

י. הִיָּה מִשְׁמַשֵּׁשׁ עִם הַטַּהוֹרָה, וְאֲמָרָה לוֹ נְטַמְּאֵתִי לֹא יִפְרֹשׁ מִיָּד

וְהוּא בְקִשּׁוֹ, שֶׁהִנִּיחַ לוֹ בִּיצִיאתוֹ כְּבִיאתוֹ; וְאִם פָּרַשׁ וְהוּא בְקִשּׁוֹ, חֵיב כָּרַת כָּמִי שֶׁבַעֲלֵ גִדָּה. וְהוּא הָדִין, בְּשֹׂאֵר עֲרִיּוֹת. אֲלֵא כִּיצַד יַעֲשֶׂה: נֹעֵץ צִפְרָנִי רִגְלָיו בְּקִרְקַע, וְשׁוּהָה, וְאִינוּ מְזַדְעָזַע, עַד שִׁימוֹת הָאֲבָר; וְאַחֵר כֶּךָ נִשְׁמַט מִמָּנָה.

יא. וְאֶסוּר לוֹ לְאָדָם שִׁיבּוֹא עַל אִשְׁתּוֹ סָמוּךְ לְוִסְתָּהּ, שְׁמָא תֵרְאֶה דָם בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ, שְׁנֹאמַר "וְהִזְרַתְּ אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מִטְּמֵאתָם" (ויקרא טו, לא). וְכֵמָּה אִם הָיָה דִּרְכָּהּ לִרְאוֹת בַּיּוֹם, אֶסוּר לְשִׁמֵּשׁ מִתַּחֲלַת הַיּוֹם; וְאִם הָיָה דִּרְכָּהּ לִרְאוֹת בַּלַּיְלָה, אֶסוּר לְשִׁמֵּשׁ מִתַּחֲלַת הַלַּיְלָה.

יב. עָבַר וְסִתָּהּ וְלֹא רָאָתָהּ, מִתַּרְתֵּי לְשִׁמֵּשׁ אַחֵר שֶׁתַּעֲבֹר עוֹנֵת הַוִּסְתָּה. כִּיצַד: הָיָה דִּרְכָּהּ לִרְאוֹת בְּשֵׁשׁ שָׁעוֹת בַּיּוֹם, אֶסוּרָה לְשִׁמֵּשׁ מִתַּחֲלַת הַיּוֹם; עָבְרוּ שֵׁשׁ שָׁעוֹת בַּיּוֹם וְלֹא רָאָתָהּ, אֶסוּרָה לְשִׁמֵּשׁ עַד לַעֲרֵב. וְכֵן אִם הָיָה דִּרְכָּהּ לִרְאוֹת בְּשֵׁשׁ שָׁעוֹת בַּלַּיְלָה, וְעָבְרוּ וְלֹא רָאָתָהּ אֶסוּרָה לְשִׁמֵּשׁ עַד שֶׁתִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ.

יג. דֶּרֶךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֹת יִשְׂרָאֵל, לַעֲוֹלָם לְבָדֵק עֲצָמָם אַחֵר הַתְּשֻׁמִּישׁ. כִּיצַד: מִקְנָח הָאִישׁ עֲצָמוֹ בְּמִטְלִית נְכוּנָה לוֹ, וּמִקְנָחַת הָאִשָּׁה עֲצָמָהּ בְּמִטְלִית נְכוּנָה לָהּ; וְרוֹאִין בָּהֶן, שְׁמָא רָאָתָהּ דָם בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ. וַיֵּשׁ לְאִישׁ לְהַנִּיחַ אִשְׁתּוֹ, שֶׁתְּבַדֵּק בְּמִטְלִית שְׁלוֹ מִתּוֹךְ שְׁנֵי אֲמָנוֹת עַל שְׁלָהּ, נֶאֱמָנָה עַל שְׁלוֹ.

יד. בְּגָדִים אֵלּוּ שֶׁמִּקְנָחִין בָּהֶן צְרִיכִין שִׁיְהִיו שְׁלֵפֶשֶׁתָן, שְׁחָקִים וְלִבְנִים; וְהֵם הַנִּקְרָאִים עֲדִים בְּעֵינֵי זֶה. וְהַבְּגָד שֶׁמִּקְנָח בּוֹ, נִקְרָא עַד שְׁלוֹ; וְהַבְּגָד שֶׁמִּקְנָחַת הִיא בּוֹ, נִקְרָא עַד שְׁלָהּ.

טו. הַצְנוּעוֹת אֵינָן מְשֻׁמְשׁוֹת עַד שִׁיְבַדְקוּ עֲצָמָן תַּחֲלָה, קִדָּם תְּשֻׁמִּישׁ. וְאִשָּׁה שְׂאִין לָהּ וָסֵת, אֶסוּרָה לְשִׁמֵּשׁ עַד שֶׁתְּבַדֵּק; לְפִיכָךְ הִיא מְשֻׁמְשֶׁת בְּשְׁנֵי עֲדִים, אֶחָד לְפָנֶי הַתְּשֻׁמִּישׁ וְאֶחָד לְאַחֵר הַתְּשֻׁמִּישׁ. אֲבָל אִשָּׁה שִׁישׁ לָהּ וָסֵת, אֵינָה צְרִיכָה עַד לְפָנֶי הַתְּשֻׁמִּישׁ, אֲלֵא מִשּׁוֹם צְנוּעוֹת. אֲבָל אַחֵר תְּשֻׁמִּישׁ הַכֹּל צְרִיכִין שְׁנֵי עֲדִים, אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לָהּ.

טז. אֶפְלוּ מִעֲבֵרָתָהּ, וּמִנִּיקָהּ, וּזְקָנָהּ, וּקְטָנָהּ לֹא תְשֻׁמֵּשׁ אֲלֵא בְּשְׁנֵי עֲדִים, אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לָהּ. אֲבָל בְּתוֹלָהּ, וַיּוֹשְׁבֶת עַל דָּם טָהֵר אֵינָה צְרִיכָה עֲדִים, שֶׁהָרִי הָדָם שׁוֹתֵת מִמָּנָה.

יז. הַמְשֻׁמֵּשׁ מִטְּתוֹ פְּעָמִים רַבּוֹת, אֵינָן צְרִיכִין לְבָדֵק שְׁנֵי הָעֲדִים שְׁלָהֶן עַל כָּל בִּיאָהּ וּבִיאָהּ, אֲלֵא מִקְנָח בְּעַד שְׁלוֹ וְהִיא בְּעַד שְׁלָהּ, אַחֵר כָּל בִּיאָהּ וּבִיאָהּ כָּל הַלַּיְלָה; וְלִמְחֹר יְבַדְקוּ הָעֲדִים. נִמְצָא הָדָם עַל עַד שְׁלוֹ, אוֹ עַל עַד שְׁלָהּ הָרִי זֶה טְמֵאָה.

יח. שְׁמִשָּׁה מִטְּתָהּ, וּקְנָחָהּ עֲצָמָהּ, וְאֶבֶד הָעַד הָרִי זֶה לֹא תְשֻׁמֵּשׁ פַּעַם שְׁנִיָּה, עַד שֶׁתְּבַדֵּק בְּעַד אַחֵר תַּחֲלָה: שְׁמָא דָם הָיָה, עַל הָעַד שְׂאֶבֶד. הַנִּיחָהּ הָעַד תַּחַת הַכֶּר, אוֹ תַּחַת הַכֶּסֶת, וְנִמְצָא עָלָיו דָּם אִם מִשּׁוֹךְ טְמֵאָה, שֶׁחֲזַקְתּוֹ מִן הַקְּנוּחַ; וְאִם הָיָה עָגוּל טְהוֹרָה, שְׂאִין זֶה אֲלֵא דָם מֵאֲכֻלָּתָהּ שֶׁנִּהְרָגָה תַּחַת הַכֶּר.

יט. קְנָחָהּ עֲצָמָהּ בְּעַד הַבְּדוּק לָהּ, וְטַחְתּוֹ בִּירְכָהּ, וְלִמְחֹר נִמְצָא עָלָיו דָּם הָרִי זֶה טְמֵאָה; וְאִין אוֹמְרִים שְׁמָא כְּשִׁטְחָהּ אוֹתוֹ בִּירְכָהּ, נִהְרָגָה מֵאֲכֻלָּתָהּ.

כ. קְנָחָהּ עֲצָמָהּ בְּעַד שְׂאִינוֹ בְּדוּק לָהּ, וְלֹא יָדְעָה אִם הָיָה עָלָיו דָּם קִדָּם שֶׁתְּקַנָּח בּוֹ אוֹ לֹא הָיָה, וְנִמְצָא עָלָיו דָּם אִם הָיָה הָדָם

בגרים ועוד הרי זו נדה; היה פחות מכאן טהורה, שאינו אלא מן המאכלת.

כא. מי שראת דם בשעת תשמיש, הרי זו מתרת לשמש כשתטהר פעם שניה; ראת דם בפעם שניה, משמשת פעם שלישית; ראת דם כך בשלישית, הרי זו אסורה לשמש עם בעלה זה לעולם.

כב. במה דברים אמורים, שלא היה שם דבר לתלות בו. אבל אם שמשה סמוך לוסתה, תולה בוסת. היתה בה מכה, תולה במכה; ואם היה דם מכתה משנה מדם שתראה בשעת התשמיש, אינה תולה במכה. ונאמנת אשה לומר, מכה יש לי בתוך המקור שממנה הדם יוצא; ותהיה מתרת לבעלה, ואף על פי שדם יוצא מן המקור בשעת תשמיש.

כג. מי שראת דם בשעת תשמיש פעם ראשונה ושניה ושלישית, ואין שם דבר לתלות בו הרי זו תתגרש, ומתרת להנשא לשני; נשאת לשני, וראת דם כך בשעת תשמיש שלושה פעמים הרי זו תתגרש, ומתרת להנשא לשלישי. נשאת לשלישי, וראת דם כך בשעת תשמיש פעם ראשונה ושניה ושלישית הרי זו תתגרש; ואסורה להנשא, עד שתבריא מחלי זה.

כד. כיצד בודקת עצמה לידע אם נתרפאת, או לא נתרפאת: מביאה שפופרת שלאבר ופיה רצוף לתוכה, ומכנסת השפופרת עד מקום שהיא יכולה, ומכנסת בתוך השפופרת מכחול ומוך מנח על ראשו, ודופקת אותו עד שיגיע המוך לצואר הרחם, ומוציאה המוך אם נמצא דם על ראש המוך, בידוע שהדם שהיא רואה בשעת תשמיש מן המקור. ואם לא נמצא על המוך כלום בידוע שהדם שרואה מדחק הצדדין, וטהורה היא; ומתרת להנשא לאחרים, כמו שבארנו בהלכות אישות.

הלכות אסורי ביאה פרק ה

א. האשה מטמאה באנס, בין לנדה בין לזיבות. כיצד: כגון שקפצה ממקום למקום, או ראת בהמה או עוף מתעסקין זה עם זה וחמדה וראת דם, וכן כל פיוצא בזה הואיל וראת דם מכל מקום, נטמאת; ומטמאה בכל שהוא ואפלו ראת דם טפה פחדל, הרי זו כמי שזב ממנה דמים הרבה.

ב. כל הנשים, מטמאות בבית החיצון; ואף על פי שלא יצא הדם לחוץ, אלא נעקר מן הרחם ולא שתת, הואיל ויצא מבין השנים, הרי זו טמאה ואף על פי שעדין הדם בבשרה, שנאמר "דם יהיה זבה בבשרה" (ויקרא טו, יט). ועד היכן הוא בין השנים, עד מקום שיגיע אליו האבר בשעת גמר ביאה; ובין השנים עצמו, כלפנים.

ג. משל משלו חכמים באשה: הרחם שבו נוצר הולד, והוא הנקרא מקור, והוא שדם נדה וזבה יוצא ממנו קוראין אותו חדר, לפי שהוא לפני לפנים. וצואר הרחם כלו, והוא המקום הארוך שמתקבץ ראשו בשעת העבור כדי שלא יפל הולד, ונפתח הרבה בשעת לידה קוראין אותו פרזוד, כלומר שהוא בית שער לרחם. ובשעת גמר ביאה, האבר נכנס בפרזוד;

ואינו מגיע עד ראשו שמבפנים, אלא רחוק ממנו מעט לפי האצבעות.

ד. ולמעלה מן החדר ומן הפרזוד, בין חדר לפרזוד, והוא המקום שיש בו שתי ביצים שלאשה, והשבילים שבהן מתבשלת שכבת זרע שלה מקום זה הוא הנקרא עליה. וכמו נקב פתוח מן העליה לגג הפרזוד, ונקב זה קוראין אותו לול; והאבר נכנס לפנים מן הלול, בשעת גמר ביאה.

ה. דם הפא מן החדר, כלו טמא חוץ מדם טהר, שהתורה טהרתו, ודם קשי, כמו שיתבאר; ודם העליה, כלו טהור שהוא כמו דם מכה שבמעיים או בכבד או בפליה וכיוצא בהן. ודם הנמצא בפרזוד אם נמצא מן הלול ולפנים הרי זה טמא, שחזקתו מן החדר; וחיבין עליו על ביאת המקדש, ושורפין עליו תרומה וקדשים. ואין אומרים, שמא מן העליה ירד דרך הנקב, שרב הדמים הנמצאין כאן, מן החדר.

ו. נמצא הדם בפרזוד חוץ לנקב, הרי טמאתו בספק שמא מן החדר בא, או מן העליה שנת דרך הלול; לפיכך אין שורפין עליו תרומה וקדשים, ואין חיבין עליו על ביאת המקדש.

ז. לא כל משקה היוצא מן החדר מטמא, אלא הדם בלבד, שנאמר "דם יהיה זבה" (ויקרא טו, יט); לפיכך אם שנת מן הרחם לבן, או משקה ירק אף על פי שסמיכתו בדם הואיל ואין מראיו מראה דם, הרי זה טהור. וחמשה דמים טמאים באשה, והשאר טהור; ואלו הן האדם, והשחור, וקקרון כרכם, וכמימי אדמה, וכיין המזוג.

ח. האדם כיצד הוא עינו: כעמוד שיצא ראשון מדם הקזה שלבני אדם, נותן הדם בכוס; ומקיף לו, ורואה. והשחור: כעין הדיו היבש.

ט. קקרון כרכם כיצד: יביא כרכם לח בגוש האדמה שעליו, ולוקח מן הברור שבו הקנה האמצעי שלו, שכלו כמו קנה הוא, ובכל אחד ואחד שלושה קנים, ובכל קנה שלושה עלים; ומקיף הדם לעלה האמצעי שבקנה האמצעי, ורואה בו.

י. כמימי אדמה כיצד: יביא אדמה מבקעת סיכני וכיוצא בה, שהיא אדמה, ונותן עליה מים בכלי עד שיעלה המים על העפר בקלפת השום; ואין שעור לא למים ולא לעפר. ומעפרן בפלי, ומשער בהן לשעתו ובמקומו כשהן עכורין; ואם צללו, חוזר ומעפרן.

יא. ארבע מראות האלו אם היתה מראה הדם כמראה כל אחד מהן או עמוק מהן, הרי זה טמא; היתה דוהה ממנו, הרי זה טהור. כיצד: היתה הדם שחור יתר מן הדיו היבש, טמאה; היתה פתוף ממנו כגון שהיה מראהו כעין הזית השחור, או כעין הזפת, או כעין העורב הרי זה טהור. וכן בשאר השלוש מראות.

יב. כיין המזוג כיצד: חלק אחד יין מן היין השרוני שלארץ ישראל, חי וחדש, ושני חלקים מים; היתה מראה הדם עמוק ממנו, או דוהה ממנו הרי זה טהור; עד שיהיה כמזג זה, בלבד. ונאמנת אשה לומר, כמראה זה ראיתי ואבדתיו; והחכם מטמא לה, או מטהר.

יג. כיצד מקיף ורואה: לוקח המטלית שיש בה הדם בידו,

ומביט בו ובדיו, או בעלה שלכרכם, או בדם הקזה שבכוס, או במימי אדמה, או במזג שבכוס; ועורך לפי מה שענינו רואות, ומטמא או מטהר. ואינו מביט בזכוכית שלכוס מבחוץ, אלא במשקה שבכוס; ויהיה הכוס רחב, משקלו מנה, ומחזיק שני לוגין, כדי שתכנס בו האורה ולא יהיה אפל.

יד. אין בודקין הדם אלא על גבי מטלית לבנה, ובחמה; ועושה צל בידו על הדם, והוא עומד בחמה, כדי שיראה עינו, כמות שהיא. ולא כל הרואה צריך לכל אלו הדברים, בכל עת שיראה, אלא טביעות עין יש לחכם בדמים, ובעת שיראה מיד יטמא או יטהר; ואם נסתפק לו במראה מן המראות, צריך להקיף ולערך לדיו או לדם או לשאר המראות.

טו. המפלת חתכה אף על פי שהיא אדמה אם יש עמה דם, טמאה; ואם לאו, טהורה. ואפלו נקרעה החתכה ונמצאת מלאה דם, הרי זו טהורה שאין זה דם נדה, אלא דם חתכה. הפילה חתכה קרועה, ודם אגור בתוכה טמאה.

טז. הפילה כמין קלפה, כמין שערה, כמין עפר, כמין יבחושין אם היה מראה דברים אלו אדם, תטיל למים פושרין: אם נמוחו הרי זו טמאה, שדם הוא וקפה, וכל הרואה דם יבש, טמאה; ואם שהו בפושרין מעת לעת, ואחר כך נמוחו הרי זו ספק טמאה. ואם לא נמוחו מעת לעת הרי אלו ממפה, וטהורה היא. הפילה כמין חגבים, כמין דגים, שקצים, ורמשים אם יש עמהן דם, טמאה; ואם לאו, טהורה.

יז. האשה שהכניסה שפופרת בפרזוד, וראת הדם בתוך השפופרת טהורה: שנאמר "דם יהיה זבה בבשרה" (ויקרא טו, יט), עד שתראה בבשרה בדרך שהנשים רואות; ואין דרך האשה לראות בשפופרת.

יח. האשה שהשתינה מים, ויצא דם עם מימי רגלים בין שהשתינה והיא עומדת, בין שהשתינה והיא יושבת הרי זו טהורה. ואפלו הרגיש גופה ונזדעזעה, אינה חוששת: שהרגשת מי רגלים היא זו שאין מי רגלים מן החדר, ודם זה דם מכה הוא בחלוחלת או בכליה.

יט. דם בתולים, טהור הוא; ואינו לא דם נדה, ולא דם זיבה, שאינו מן המקור, אלא כמו דם חבורה. וכיצד דין הבתולה בדמים: אם נשאת קטנה בין לא ראת דם מימיה, בין שראת דם בבית אביה הרי זו מתרת לבעלה, עד שתחיה המכה: שכל דם שתראה, מחמת המכה הוא. ואם ראתה דם אחר שתחיה המכה, הרי זו נדה.

כ. נשאת כשהיא נערה אם לא ראת דם מימיה הרי זו מתרת לבעלה ארבעה ימים ביום ובלילה, אף על פי שהדם שותת: והוא, שלא חית המכה. ואם ראת דם בבית אביה, ואחר כך נשאת אין לו לבוא עליה אלא בעילה ראשונה, ופורש; ויהיה דם בתולים זה, כאלו הוא תחלת נדה. ובוגרת שלא ראת דם מימיה, נותנין לה כל לילה הראשון.

כא. ארבע לילות שנותנין לנערה שלא ראת דם, אף על פי שהן בסרוגין בועל לילה, וממתין אפלו שני חדשים או שלושה, ובוועל לילה שניה: והוא, שלא חית המכה. וכן קטנה שנותנין

לָהּ עַד שֶׁתַּחֲיָה הַמָּכָה, אֶפְלוּ לֹא חָיָת שָׁנָה הָרִי זֶה בּוֹעֵל כָּל
הַשָּׁנָה, בֵּין בְּסֵרוּגִין בֵּין יוֹם אַחֵר יוֹם.

כב. קִטְנָה שֶׁנִּשְׁאֲת וְנִעֲשֶׂת נִעְרָה תַּחַת בְּעָלָהּ, וְעַדִּין הַדָּם שׁוֹתֶת
מִחֲמַת הַמָּכָה כָּל בְּעִילוֹת שֶׁבָּעַל כָּשָׁהִיא קִטְנָה, נִחְשָׁבֶת לוֹ
כְּלִילָה אַחַת; וּמִשְׁלִימִין לוֹ אֲרָבָעָה יָמִים, בִּימֵי הַנִּעְרוּת. וְאֶפְלוּ
הָיוּ הַשְּׁלוֹשָׁה יָמִים שְׁנוֹתִנִּין לָהּ בִּימֵי הַנִּעְרוּת בְּסֵרוּגִין, וּבָעַל
בְּכָל שְׁנֵי חֳדָשִׁים לִילָה אַחַת הָרִי זֶה מִתָּר: וְהוּא, שֶׁלֹּא תַחֲיָה
הַמָּכָה.

כג. בִּיצֵד יוֹדְעִין אִם חָיָת הַמָּכָה אוֹ לֹא חָיָת: הִיתָה רוֹאָה הַדָּם
בַּעַת שֶׁתַּעֲמֹד, וּכְשֶׁתֵּשֵׁב לֹא תִרְאָהּ, וּבַעַת שֶׁתֵּשֵׁב עַל הַקֶּרֶקַע
תִּרְאָהּ, וְאִם תֵּשֵׁב עַל כְּרִים וּכְסָתוֹת לֹא תִרְאָהּ עַדִּין לֹא חָיָת
הַמָּכָה.

כד. פָּסֵק הַדָּם וְלֹא רֹאֵת כָּלֵל, בֵּין עוֹמֶדֶת בֵּין יוֹשֶׁבֶת עַל הַכֹּל
כְּכֹר חָיָתָה הַמָּכָה; וְכֵן אִם לֹא פָּסֵק כָּלֵל, אֲלֹא תִרְאָהּ הַדָּם אֶפְלוּ
כָּשָׁהִיא יוֹשֶׁבֶת עַל הַכְּרִים וְהַכְּסָתוֹת אֵין זֶה דָּם מָכָה, אֲלֹא דָם
נִדָּה. הִיתָה רוֹאָה בַּעַת תִּשְׁמִישׁ, הָרִי זֶה מִחֲמַת הַמָּכָה; שֶׁמִּשָּׁה
מִטָּתָה וְלֹא רֹאֵת דָּם, וְאַחֵר כֵּךְ רֹאֵת דָּם שֶׁלֹּא מִחֲמַת תִּשְׁמִישׁ
הָרִי זֶה דָּם נִדָּה.

כה. הַבּוֹעֵל בְּתוּלָה, וְלֹא יֵצֵא מִמֶּנָּה דָּם, וְחֲזֹר וּבָעָלָהּ, וַיֵּצֵא דָם
אֶפְלוּ הִיתָה קִטְנָה, הָרִי זֶה דָּם נִדָּה: שְׁאֵלוּ הָיָה דָם בְּתוּלִים,
הָיָה בָּא בַּתְּחִלָּה. הַבּוֹעֵל פְּחוֹת מִבֵּת שְׁלוֹשׁ שָׁנִים וַיֵּצֵא דָם, הָרִי
זֶה דָם בְּתוּלִים.